

ԲԱՐՁՐԱՎՈՒՄ ԷԼԵԿՏՐԱՑԱՆՑԵՐ»

Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

ԵՐԵՎԱՆ
Մայիս 2016

Բովանդակություն

	Էջ
Խորհրդի կազմ	3
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	4
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Խորհրդի կազմ

Լևոն Շահվերդյան	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարի տեղակալ, նախագահ
Արտակ Ալբերտյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարության բյուջետային ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության վառելիքաէներգետիկ համալիրի և տնտեսության արտադրական այլ ոլորտների բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման բաժնի պետ
Ռուբիկ Դավթյան	ՀՀ Ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի տնտեսության արտադրական ոլորտի բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության պետ
Արմեն Մելիք-Իսրայելյան	ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության պետական բաժնեմասի կառավարման վարչության պետ
Արամ Անանյան	«Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն

Ընկերության ղեկավար անձնակազմ

Արամ Անանյան	«Բարձրավոլտ էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն
Արթուր Սկրտչյան	Գլխավոր տնօրենի տեղակալ ֆինանսատնտեսագիտական գծով
Արտավազդ Դազարյան	Գլխավոր տնօրենի տեղակալ գլխավոր հաշվապահ

"ՍՕՍ-ԱՈՒԴԻՏ" ՍՊԸ

"SOS-AUDIT" LTD

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

*«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա
ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ*

Ներկայացվում է «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի ղեկավարությանը

Մեր կողմից իրականացվել է «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, որոնք ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ՝ զերծ խարդախության կամ սխալների արդյունքում առաջացած էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մենք պատասխանատու ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է պահպանել վարկեցողության կանոնները և աուդիտը պլանավորել ու անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների առկայության ռիսկերի վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից:

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՍԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա վերաբերյալ

հազար դրամ

	Ծնթ.	2015թ.	2014թ.*
Հասույթ	4	7,796,696	8,478,613
Վաճառքի ինքնարժեք	5	(3,601,029)	(3,576,998)
Համախառն շահույթ		4,195,667	4,901,615
Վարչական ծախսեր	6	(1,187,566)	(1,020,726)
Այլ եկամուտ	7	621,155	946,264
Այլ ծախսեր	8	(1,105,994)	(780,480)
Ֆինանսական ծախսեր	9	(476,993)	(592,314)
Ֆինանսական եկամուտ	10	72,989	133,485
Այլ օգուտ/(կորուստ)	11	(172,827)	(2,880,987)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,946,431	706,857
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(386,526)	(717,194)
Տարվա զուտ շահույթ/(վնաս)		1,559,905	(10,337)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,559,905	(10,337)

(*): Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնթ. 3.21):

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2016թ. մայիսի 2-ին: Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Արտավազդ Ղազարյան

Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրագանցեր» ՓԲԸ
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2015թ. <i>հազար դրամ</i>	31.12.2014թ.* <i>հազար դրամ</i>	01.01.2014թ.* <i>հազար դրամ</i>
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ	13	51,914,322	49,269,491	46,890,658
Ոչ նյութական ակտիվներ	14	41,640	21,791	20,333
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	1,195,524	1,387,667	2,073,265
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	15	676,022	1,312,707	2,172,713
		<u>53,827,508</u>	<u>51,991,656</u>	<u>51,156,969</u>
Ընթացիկ ակտիվներ				
Պաշարներ	16	2,078,732	2,085,292	2,017,967
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	8,194,969	4,350,416	2,662,217
Շահութահարկի գծով կանխավճար	12	171,756	365,787	397,383
Ֆինանսական ակտիվներ	18	141,020	4,688	216,856
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19	705,153	1,889,498	215,045
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		-	-	239,390
		<u>11,291,630</u>	<u>8,695,681</u>	<u>5,748,858</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>65,119,138</u>	<u>60,687,337</u>	<u>56,905,827</u>
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Սեփական կապիտալ				
Կանոնադրական կապիտալ	24	8,755,027	7,217,996	7,126,346
Էմիսիոն եկամուտ		(8,725)	3,799	(119,687)
Պահուստային կապիտալ		162,744	162,744	162,744
Կուտակված շահույթ		11,348,242	9,821,615	9,831,952
		<u>20,257,288</u>	<u>17,206,154</u>	<u>17,001,355</u>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	20	22,112,186	20,573,124	18,281,374
Ակտիվների վերաբերվող շնորհներ	21	9,765,710	7,961,716	4,757,537
		<u>31,877,896</u>	<u>28,534,840</u>	<u>23,038,911</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	20	1,563,063	3,149,753	5,093,374
Եկամուտների վերաբերվող շնորհներ	22	-	308,396	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	11,420,891	11,488,194	11,772,187
		<u>12,983,954</u>	<u>14,946,343</u>	<u>16,865,561</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>65,119,138</u>	<u>60,687,337</u>	<u>56,905,827</u>

(*): Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնթ. 3.21):

ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	<u>2015թ.</u> <i>հազար դրամ</i>	<u>2014թ.</u> <i>հազար դրամ</i>
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Զուտ շահույթ/(վնաս)	1,559,905	(10,337)
Ճշգրտումներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	2,819,421	2,731,014
ՀՄ-ի արժեզրկումից կորուստ	840,230	-
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս	(12,307)	(15,332)
Հիմնական միջոցների լուծարումից վնաս	12,982	10,629
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվների լուծարումից վնաս	-	239,390
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	5,375	3,332
Ոչ նյութական ակտիվների լուծարումից վնաս	7,776	-
Շահութահարկի գծով ծախս	386,526	717,194
Շահութահարկի գծով տուգանքներ և տույժեր	97	-
Ֆինանսական ծախսեր	476,993	592,314
Վարկերի գծով այլ (օգուտ)/կորուստներ	-	(137,025)
Ֆինանսական եկամուտներ՝ փոխառությունների գծով	(66,829)	(128,070)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	(4,439)	(4,371)
Եկամուտներին վերաբերող շնորհից եկամուտ	(158,142)	(8,989)
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	189,522	1,560
Արտարժութային (օգուտ)/վնաս	<u>(743,335)</u>	<u>2,640,321</u>
Գործառնական հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունը	5,313,775	6,631,630
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (աճ)/նվազում	(4,977,250)	(1,689,759)
Պաշարների (աճ)/նվազում	(15,226)	(254,640)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի աճ/(նվազում)	(36,078)	(1,180,853)
Եկամուտներին վերաբերող շնորհի փոփոխություն	<u>(159,431)</u>	<u>273,372</u>
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը	125,790	3,779,750
Վճարված շահութահարկ	(449)	-
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	<u>125,341</u>	<u>3,779,750</u>

ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	<u>2015թ.</u>	<u>2014թ.</u>
	<i>հազար դրամ</i>	<i>հազար դրամ</i>
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ		
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Վճարումներ հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով	(4,209,457)	(3,713,900)
ՀՄ-ի օտարումից մուտքեր	16,493	15,337
Վճարումներ ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման գծով	(33,000)	(4,790)
Տրված փոխառություններ	(1,700,000)	(600,043)
Տրված փոխառությունների մարումից մուտքեր	1,630,652	940,281
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(4,295,312)	(3,363,115)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	-	413,129
Շարքաբաժինների վճարում	(33,278)	-
Վարկերի ստացում	7,811,536	5,402,933
Վարկերի մարում	(4,017,042)	(4,111,286)
Վարկային տոկոսների վճարում	(621,415)	(592,314)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	3,139,801	1,112,462
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/ (նվազում)	(1,030,170)	1,529,097
Արտարժուրային օգուտ/(վնաս) դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(154,175)	145,356
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	1,889,498	215,045
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեվերջին	705,153	1,889,498

Հաշվետու տարում կատարված նշանակալի ոչ դրամային գործարքը հետևյալն է.
 ա) Ստացված փոխառության մարում կանոնադրական կապիտալի ավելացմամբ՝ 1,546,293 հազար դրամ գումարի չափով (ծնթ. 24.1):

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Քարճրավորտ Էլեկտրոսգանձեր» ՓԲԸ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ
 հազար դրամ

Ծնք.	Կանոնա դրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Պահուս տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	9,858,037	17,027,440
Ճշգրտումների ազդեցություն (ծնք. 3.21)	-	-	-	(26,085)	(26,085)
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2014թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	9,831,952	17,001,355
Կանոնադրական կապիտալի աճ	175,998	237,131	-	-	413,129
Կապիտալի հետգնում	(84,348)	(113,645)	-	-	(197,993)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	-	-	-	(10,337)	(10,337)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	7,217,996	3,799	162,744	9,821,615	17,206,154
Կանոնադրական կապիտալի աճ	1,546,293	-	-	-	1,546,293
Կապիտալի հետգնում	(9,262)	(12,524)	-	-	(21,786)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	-	-	-	1,559,905	1,559,905
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(33,278)	(33,278)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	8,755,027	(8,725)	162,744	11,348,242	20,257,288

(* Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնք. 3.21):

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 1998թ. հուլիսի 27-ի թիվ 450 որոշման հիման վրա՝ «Հայէներգո» ՊՓԲԸ «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ԴՉ-ի վերակազմավորման ճանապարհով և հանդիսանում է վերջինիս իրավահաջորդը: 1998թ. օգոստոսի 21-ին այն վերակազմավորվել է որպես պետական փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերության կանոնադրությունը հաստատված է ՀՀ Էներգետիկայի նախարարության 1998թ. օգոստոսի 14-ի թիվ 254-ԳՄ հրամանով: «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՊՓԲԸ-ն 2000թ. փետրվարի 10-ին վերագրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն:

Ընկերության միակ բաժնետերը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունը: Ընկերության բաժնետոմսերի կառավարման լիազորությունը վերապահված է Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի նախարարին՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության 2003թ. նոյեմբերի 6-ի թիվ 1694-Ն որոշման:

Ընկերությունն ունի 9 մասնաճյուղ՝

- Արևելյան մասնաճյուղ
- Արևմտյան մասնաճյուղ
- Գորիսի մասնաճյուղ
- Նախագիծ մասնաճյուղ
- Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման տնօրինություն մասնաճյուղ
- Չանգեզուրի մասնաճյուղ
- Հյուսիսային մասնաճյուղ
- Հարավային մասնաճյուղ

Ընկերությունն իրականացնում է հետևյալ հիմնական գործունեությունը՝

- Էլեկտրաէներգիայի հաղորդում,
- Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն,
- Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման, վերակառուցման, վերազինման, հավաքակցման, վերանորոգման աշխատանքներ,
- Բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցում,
- Էներգետիկ օբյեկտների գիտահետազոտական և նախագծային աշխատանքների կատարում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չորավար Անդրանիկի 1:
Հարկ վճարողի հաշվառման համարն է՝ 01522459:

1.2 Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների վրա: Հետևաբար, Հայաստանում ծավալած գործունեությունը կապված է այնպիսի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա տնտեսական իրավիճակի հնարավոր ազդեցության դեկլարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկլարության գնահատականից:

2. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՍ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Ընկերությունը չի կիրառել ՖՀՄՍ-ների հրապարակված հետևյալ նոր ստանդարտները կամ փոփոխությունները, որոնք սակայն դեռևս ուժի մեջ չեն: Ընկերությունը դեռևս չի վերլուծել նոր ստանդարտների հնարավոր ազդեցությունը իր ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 “Ֆինանսական գործիքներ” (վերանայված 2014թ. հուլիսին) ստանդարտը ուժի մեջ է 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Ստանդարտը փոխարինում են “Ֆինանսական գործիքներ ճանաչումը և չափում” ՀՀՄՍ 39-ին:

ՖՀՄՍ 9-ի ներուծում է նոր պահանջներ. ա/ ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման ու չափման պահանջների, բ/ արժեզրկման մեթոդոլոգիայի, և գ/ հեղջի ընդհանուր հաշվառման վերաբերյալ: Մասնավորապես, ֆինանսական ակտիվների գծով.

- ✓ Պարտքային ներդրումները, որոնք (i) կազմակերպության կողմից պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքեր ստանալու նպատակով, և (ii) այդ պայմանագրային դրամական հոսքերը իրենցից բացառապես ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսավճարի վճարումներ, պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով՝ հանած ճանաչված արժեզրկման գումարը; եթե տվյալ ակտիվը չի նախորոշվել որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (ԻԱՇՎՄՉ)՝ իրական արժեքի ընտրանքի շրջանակներում:
- ✓ Պարտքային ներդրումները, որոնք (i) կազմակերպության կողմից պահվում են և՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր ստանալու, և՛ ֆինանսական ակտիվը վաճառելու նպատակով, և (ii) այդ պայմանագրային դրամական հոսքերը իրենցից բացառապես ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսավճարի վճարումներ, պետք է չափվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (ԻԱԱՀՖԱ); եթե տվյալ ակտիվը չի նախորոշվել որպես ԻԱՇՎՄՉ՝ իրական արժեքի ընտրանքի շրջանակներում:
- ✓ Մնացած բոլոր պարտքային ներդրումները չափվում են ԻԱՇՎՄՉ-ով:
- ✓ Բոլոր բաժնային ներդրումները չափվում են ԻԱՇՎՄՉ-ով, բացառությամբ, եթե բաժնային ներդրումը պահվում է վաճառքի նպատակով, ապա անշրջելի ընտրություն կարող է արվել սկզբնական ճանաչման պահին՝ այն չափելով ԻԱԱՀՖԱ-ով; սակայն շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչելով շահույթում կամ վնասում:

ՖՀՄՍ 9-ի ներառում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման ու չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման վերաբերյալ: ՀՀՄՍ 39-ից հիմնական փոփոխությունը վերաբերվում է ԻԱՇՎՄՉ նախորոշված ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության ներկայացմանը՝ պայմանավորված տվյալ պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությամբ: Համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի, նման փոփոխությունները ներկայացվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ եթե նման ներկայացումը կարող է ստեղծել կամ մեծացնել շահույթում կամ վնասում հաշվապահական անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկով պայմանավորված իրական արժեքի փոփոխությունը հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման մեթոդը արտացոլում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով պահանջվող կրած պարտքային կորուստների: Համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման մեթոդի, այլևս անհրաժեշտ չէ որ պարտքային վիճակի դեպքը տեղի ունենա, որպեսզի պարտքային կորուստը ճանաչվի: Այլ հակառակը, կազմակերպությունը միշտ պետք է հաշվառի անկնալվող պարտքային կորուստը և դրանցում փոփոխությունները: Պարտքային կորուստի գումարը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվատու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային ռիսկի փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 9-ի հեջավորման ընդհանուր պահանջները պահպանում են ՀՀՄՍ 39-ով պահանջվող հեջի երեք տեսակների համակարգը: Սակայն, առավել ճկուն համակարգ է ներմուծվել հեջային գործարքների ընդգրկման առումով, մասնավորապես՝ լայնացնելով այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջ, ինչպես նաև, ոչ-ֆինանսական հոդվածների ռիսկային բաղադրիչների տեսակների վերաբերյալ, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջ: Նաև, արդյունավետության թեսթը այլևս չի պահանջվում: Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման վերաբերյալ պահանջվում է ավելի շատ բացահայտումներ:

- “Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ” ՖՀՄՍ 15-ը (հրապարակվել է 2014թ. մայիսին) ուժի մեջ են մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Կազմակերպությունները կարող են Ստանդարտը կիրառել հետընթաց կամ ընտրել ձևափոխված անցումային դրույթները՝ որով Ստանդարտը հետընթաց կիրառել միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք Ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին ավարտված չեն: ՖՀՄՍ 15-ը սահմանում է համապարփակ միասնական համակարգ հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ի անցման ամսաթվի դրությամբ հետևյալ ստանդարտները և մեկնաբանությունները կորցնում են իրենց ուժը.

- ✓ ՀՀՄՍ 18, Հասույթ,
- ✓ ՀՀՄՍ 11, Կառուցման պայմանագրեր,
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 13, Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 15, Անշարժ գույքի կառուցման պայմանագրեր,
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 18, Ակտիվների փոխանցում հաճախորդների կողմից,
- ✓ ՄՄԿ Մեկնաբանություն 31, Հասույթ. բարտերային գործարքներ, որոնք ներառում են գովազդային ծառայություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը վերաբերվում է միայն հաճախորդների հետ պայմանագրերին: Համաձայն ՖՀՄՍ 15-ի, կազմակերպություն հաճախորդը կողմ է, որը կազմակերպության հետ պայմանագիր է կնքում հատուցման դիմաց ձեռք բերելու կազմակերպության սովորական գործունեության մաս կազմող ապրանքներ կամ ծառայություններ: Ի տարբերություն ՀՀՄՍ 18-ի, պարտքային կամ բաժնային գործիքներից տոկոսային կամ շահաբաժնային եկամուտը չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում:

ՖՀՄՍ 15-ը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի համար սահմանում է միասնական համակարգ: Նրա հիմնան սկզբունքը այն է, որ հաճախորդին ապրանքների կամ ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է արտացոլելով այն գումարը, որը ակնակալվում է որ կազմակերպությունը իրավունք կունենա ստանալու տվյալ ապրանքի կամ ծառայության դիմաց:

ՖՀՄՍ 15-ը ներմուծում է հասույթի ճանաչման և չափման 5-քայլ համակարգ.

Քայլ 1. Որոշել հաճախորդի հետ պայմանագիրը

Քայլ 2. Որոշել պայմանագրով սահմանված կատարողական պարտավորությունները

Քայլ 3. Որոշել գործարքի զինը,

Քայլ 4. Գործարքի զինը բաշխել կատարողական պարտավորությունների վրա,

Քայլ 5. Հասույթը ճանաչել այն պահին, երբ կազմակերպությունը իրականացնում է կատարողական պարտավորությունը:

- “Վարձակալություն” ՖՀՄՍ 16-ը (հրապարակվել է 2016թ. հունվարին) ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ, եթե կիրառվում է նաև ՖՀՄՍ 15-ը: Ստանդարտը փոխարինում է “Վարձակալություն” ՀՀՄՍ 7-ին:

ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն վարձակալը ճանաչում է օգտագործման-իրավունքով ակտիվները և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման-իրավունքով ակտիվը հաշվառվում է այլ ոչ-ֆինանսական ակտիվների նման և մաշեցվում է, իսկ պարտավորության գծով հաշվառվում է ֆինանսական ծախս:

Վարձակալը կարող է վարձակալության գծով վճարները հաշվառել ծախսեր ուղիղ-գծային կամ այլ համակարգված մոտեցումով, եթե

- Վարձակալության ժամկետը 12 ամիս է կամ պակաս - այս ընտրությունը կատարվում է ակտիվների դասի գծով;
 - Վարձակալված ակտիվը նոր վիճակում ունի ցածր արժեք (օրինակ՝ անձնական համակարգիչներ կամ գրասենյակային մանր կահույք) - այս ընտրությունը կատարվում է առանձին վարձակալությունների գծով:
- **Փոփոխություններ “Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում” ՀՀՄՍ 1-ում, - “Բացահայտման նախաձեռնություն”** (հրապարակվել է 2014թ. դեկտեմբերին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Փոփոխության հիմնական կետերը հետևյալն են.
 - Կազմակերպությունը չպետք է նվազեցնի ֆինանսական հաշվետվությունների հասկանալիությունը՝ էական տեղեկատվությունը պատելով ոչ էական տեղեկատվությամբ, կամ միացնելով էական հոդվածները, որոնք ունեն տարբերովող բնույթ կամ գործառույթ:
 - Կազմակերպությունը պարտավոր չէ տալ ՖՀՄՍ-ներով պահանջվող որոշակի բացահայտումը, եթե այդ բացահայտումով ներկայցվող տեղեկատվությունը էական չէ:
 - Հետևյալ հոդվածների համար պահանջվում է առանձին բացահայտում Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներառված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք բաժնում.
 - ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպությունների այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառված մասնեբաժինը, որը հետագայում չի վերադասակարգվելու շահույթում կամ վնասում;
 - ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպությունների այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառված մասնեբաժինը, որը հետագայում վերադասակարգվելու է շահույթում կամ վնասում:
- **Փոփոխություններ “Հիմնական միջոցներ” ՀՀՄՍ 16-ում, և “Ոչ նյութական ակտիվներ” ՀՀՄՍ 38-ում, - “Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների վերաբերյալ պարզաբանում”** (հրապարակվել է 2014թ. մայիսին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Կիրառվում է առաջընթաց: ՀՀՄՍ 16-ում փոփոխությունը հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկման նպատակով արգելում է էկամտի վրա հիմնված մեթոդի կիրառում: ՀՀՄՍ 38-ում փոփոխությունը ներառում է վիճարկելի ենթադրություն, որ ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիա հաշվարկման համար հասույթի վրա հիմնված մեթոդը պատշաճ չէ (որը կարելի է վիճարկել միայն երկու սահմանափակ հանգամանքում):
- **Փոփոխություններ “Հիմնական միջոցներ” ՀՀՄՍ 16-ում, և “Գյուղատնտեսություն” ՀՀՄՍ 41-ում, - “Կայուն կենսաբանական ակտիվների”** (հրապարակվել է 2014թ. հունիսին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Կիրառվում է հետընթաց: Փոփոխությունը սահմանում է կայուն կենսաբանական ակտիվը (հասուն կայուն կենսաբանական ակտիվ, որը այլևս էական կենսաբանական փոփոխություն չի կրում և որը միայն օգտագործվում է բերք ստանալու նպատակով) և պահանջում, որ այդ սահմանմանը բավարարող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվեն որպես հիմնական միջոցներ ՀՀՄՍ 16-ով՝ ՀՀՄՍ 41-ի

փոխարեն: Կայուն կենսաբանական ակտիվները կարող են չափվել ՀՀՄՍ 16-ի ինքնարժեքի կամ վերագնահատման արժեքի մեթոդով: Կայուն կենսաբանական ակտիվներում բերքի աճեցումը շարունակվում է չափվել ՀՀՄՍ 41-ով:

- Փոփոխություններ *“Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ”* ՀՀՄՍ 27-ում, *“Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում”* (հրապարակվել է 2014թ. օգոստոսին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից՝ վաղաժամկետ կիրառման քույլատվությամբ: Կիրառվում է հետընթաց: Փոփոխությունները սկսված են առանձին ֆինանսական հաշվետվություններին և այդ հաշվետվություններում քույլատրում են բաժնեմասնակցության մեթոդի կիրառումը: Մասնավորապես, փոփոխությունները քույլատրում են դուստր կազմակերպություններում, ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում ներդրումները հաշվառել.
 - ինքնարժեքով,
 - ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (կամ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, եթե ՖՀՄՍ –ը դեռ չեն ընդունել); կամ
 - Կիրառելով բաժնեմասնակցության մեթոդը՝ ինչպես նկարագրված է *“Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում կամ համատեղ ձեռնարկումներում”* ՀՀՄՍ 28-ում:

Նույն կատեգորիայի ներդրումների գծով պետք է կիրառվի նույն հաշվառումը:

Փոփոխությունը նաև պարզաբանում է, որ երբ մայր կազմակերպությունը դադարում է լինել ներդրումային կազմակերպություն, կամ դառնում է ներդրումային կազմակերպություն, ապա փոփոխությունը պետք է կիրառի այն ամսաթվից, երբ կարգավիճակը փոխվել է:

- Փոփոխություններ *“Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ”* ՖՀՄՍ 10-ում, և *“Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում կամ համատեղ ձեռնարկումներում”* ՀՀՄՍ 28-ում, - *“Ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև իրացումներ կամ ակտիվների հատկացում”* (հրապարակվել է 2014թ. սեպտեմբերին): Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը դեռևս չի սահմանվել: Փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց՝ վաղաժամկետ կիրառման քույլատվությամբ:

ՀՀՄՍ 28–ը փոխվել է արտացոլելու հետևյալը.

- Բիզնես չհանդիսացող ակտիվների գծով ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև գործարքներից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկում ներդրողին չպատկանող բաժնեմասնի չափով:
- Բիզնես հանդիսացող ակտիվների գծով ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև գործարքներից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում են ամբողջությամբ:

ՖՀՄՍ 10–ը փոխվել է արտացոլելու հետևյալը.

- Դուստր կազմակերպության վերահսկողության կորստից առաջացող օգուտ կամ կորուստը, որը չի ներառում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման հետ բիզնես գործարք, մայր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունում ճանաչվում է տվյալ ներդան մեջ ներդրողին չպատկանող բաժնեմասնի չափով: Նմանապես, նախկին դուստր կազմակերպությունում ներդրման իրական արժեքով վերաչափումից առաջացող օգուտը կամ վնասը նախկին մայր կազմակերպության կողմից ճանաչվում է ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկում ներդրողին չպատկանող բաժնեմասնի չափով:

- Փոփոխություններ “Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ” ՖՀՄՄ 10-ում, և “Այլ կազմակերպություններում ներդրումների բացահայտում” ՖՀՄՄ-12-ում, “Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում կամ համատեղ ձեռնարկումներում” ՀՀՄՄ 28-ում, - “Ներդրումային կազմակերպություններ – համախմբման պահանջից ազատում” (հրապարակվել է 2014թ. դեկտեմբերին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից՝ վաղաժամկետ կիրառման թույլատվությամբ: Կիրառվում է հետընթաց:

Փոփոխությունը պարզաբանում է, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելուց ազատումը կիրառելի է նաև այն մայր կազմակերպության համար, որը ներդրումային կազմակերպության դուստր է; նույնիսկ, եթե ներդրումային կազմակերպությունը իր բոլոր դուստր կազմակերպություններում ներդրումը չափում է իրական արժեքով՝ համաձայն ՖՀՄՄ 10-ի:

Համապատասխան փոփոխություն կատարվել է նաև ՀՀՄՄ 28-ում, որը պարզաբանում է, որ բաժնեմասնակցության մեթոդի կիրառումից ազատումը հասանելի է ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկումում այն ներդրողի համար, որը իր բոլոր դուստր կազմակերպություններում ներդրումը իրական արժեքով չափող ներդրումային կազմակերպության դուստր կազմակերպություն է:

Փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ներդրումային կազմակերպություն հանդիսացող ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկումում բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս, ներդրողը կարող է պահպանել տվյալ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման կողմից իր դուստր կազմակերպությունների իրական արժեքով չափումը:

Ներդրումային կազմակերպությունը, որը իր բոլոր դուստր կազմակերպություններին չափում է իրական արժեքով, պետք է ներկայացնի ՖՀՄՄ 12-ով պահանջվող բացահայտումները:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

3.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել և ներկայացվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն: ՖՀՄՍ-ները Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված ստանդարտներն ու մեկնաբանություններն են: Դրանք բաղկացած են՝

- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից,
- Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) մեկնաբանություններից, և
- Մեկնաբանությունների մշտական կոմիտեի (ՄՄԿ) մեկնաբանություններից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը, հիմնվելով կատարված դատողությունների վրա, ունի հիմնավորված ակնկալիք, որ Ընկերությունը կարող է շարունակել իր գործառնական գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

3.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

3.4 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը (այսուհետ՝ Դրամ): Այն հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը՝ հազարների ճշտությամբ:

3.5 Դատողությունների, գնահատականների և ենթադրությունների օգտագործում

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջների համաձայն պատրաստելու համար Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը և պայմանական ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Գնահատումները և ենթադրությունները վերանայվում են

շարունակաբար: Հաշվապահական գնահատումների փոփոխությունները ճանաչվում են փոփոխման և հետագա ժամանակաշրջաններում:

3.5.1 Գնահատման անորոշություններ

Հետևյալները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապագայի վերաբերյալ կարևոր ենթադրություններ և գնահատման այլ անորոշություններ են, որոնք էական ազդեցություն ունեն ակտիվների և պարտավորությունների ընթացիկ արժեքների վրա.

ա/ Հետաձգված հարկային ակտիվներ (ծնթ. 12)

Ընկերության ղեկավարությունը նախկինում հարկային ու հաշվապահական բազաների տարբերությունների մասով, որը հիմնականում պայմանավորված էր Մեդրի-Քաջարան գազատարի գծով ստացված նախավճարով (ծնթ. 23), ճանաչել էր հետաձգված հարկային ակտիվ:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ մոտ ապագայում գազատարը կօտարվի, որով կառաջանա բավարար գումարի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հաշվետու տարում հետաձգված հարկային ակտիվի աճը հիմնականում պայմանավորված է Գյումրի քաղաքում տեղակայված հիմնական միջոցների հարկային հաշվառման նպատակներով մավածության համար կիրառված արագացված դրույքաչափերով:

3.6 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման (հաշվետու ամսաթվի) փոխարժեքը,

բ) արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Արտարժույթային օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են արտարժույթով գործարքների մարման կամ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով դրամային հոդվածների վերագնահատման արդյունքում, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունում առկա են հետևյալ ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքները.

- դեբիտորական պարտքեր,
- կրեդիտորական պարտքեր,
- վարկեր և փոխառություններ,
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ:

Ղեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, վարկերը և փոխառությունները չեն նախորոշվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են դրամարկղի դրամական միջոցներից և ցպահանջ ավանդներից:

3.7.1 Ծանաչումը և սկզբնական չափումը

Ֆինանսական գործիքները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործարքի պայմանագրային կողմ: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները: Կարճաժամկետ (մինչև վեց ամիս մարման ժամկետ ունեցող) ղեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը հավասար է համապատասխան գործարքի գնին, այսինքն՝ ղեբիտորական (կրեդիտորական) պարտքի դիմաց ստացման (վճարման) ենթակա դրամական միջոցների անվանական գումարին, եթե զեղչման ազդեցությունը էական չէ:

3.7.2 Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո ղեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը դա այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվել էր սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով և հանած արժեզրկման գծով դուրսգրված ցանկացած գումար: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և կիրառվող ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում տոկոսային եկամուտների և ծախսերի բաշխման մեթոդ է: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որով մինչև մարման ժամկետը կամ շուկայի վրա հիմնված հաջորդ վերանայումը դրամական միջոցների ակնկալվող վճարումների հոսքերը զեղչվում են ճշգրտորեն մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ընթացիկ զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Այս հաշվարկում պետք է ներառվեն պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները:

3.7.3 Ֆինանսական գործիքների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվը (ղեբիտորական պարտքերը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ.

ա) լրանում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ պահանջելու ժամկետը, կամ

բ) Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ ստանալու պայմանագրային իրավունքը՝ առանց պահպանելու ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը կամ ակտիվի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերը և օգուտները:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները) դուրս է գրվում այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրով սահմանված պարտականությունը կատարվել է, չեղյալ է համարվել, կամ լրացել է դրա ուժի մեջ լինելու ժամկետը (հայցային վաղեմության ժամկետը):

